

Kaposvári Egyetem Gazdaságtudományi Kar
Kaposvár, Guba Sándor u. 40.

TEMATIKA ÉS KÖVETELMÉNYRENDSZER

Tantárgy neve: TELEPÜLÉSSZOCIOLÓGIA

Tantárgy kódja: 2MTUITSZ00003;

Kurzus kódja: 3KMNRKG1-EA-**KOMMISMERETEK** és 3KMNRKG1-GY-**KOMMISMERETEK**

Képzési szint: mesterképzés

Szak(ok) neve(i): Regionális és környezetgazdaságtan MSc szak

Tagozat: nappali

Óraszám (ea/gy): 2/1

Értékelési forma: kollokvium és gyakorlati jegy

Tantárgyfelelős oktató: Dr. Molnár Gábor egyetemi docens

Előadás- és gyakorlatvezető oktatók: Dr. Faragó László egyetemi adjunktus

Tantárgyat gondozó tanszék neve: Társadalomtudományi Tanszék

Tanszékvezető neve, beosztása: Dr. habil. Bertalan Péter egyetemi docens

A tematika és követelményrendszer érvényessége: 2015/2016. tanév 2. félév

A tantárgy céljai:

A kurzus célja, hogy a hallgatók ismerjék meg a településszociológia alapvető fogalmait, elméleteit, paradigmáit, kutatási módszereit és a legfrissebb kutatási eredményeket, átlássák a terület főbb összefüggéseit, továbbá ismereteiket a regionális fejlesztés gyakorlatában is tudják alkalmazni. Ismerjék meg a városok és falvak közötti különbségeket, a magyar településhálózat sajátosságait, a településfejlesztés és tervezés társadalmi problémáit.

Követelmények és az értékelés módja:

Az aláírás feltétele: órai részvétel (hiányzás legfeljebb három alkalommal), egy kiselőadás megtartása, félévzáró szocioriport elkészítése, szóbeli vizsga. Jegyszerzés: a gyakorlati jegy esetében a szemináriumi aktivitás, a kiselőadás és a szocioriport értékelése alapján; a kollokviumjegy esetében a vizsga értékelése alapján.

A tantárgy témakörei:

SSZ.	ÓRA TÍPUSA	ELŐADÁS TÉMA	SZEMINÁRIUM TÉMA
1.	előadás szeminárium	Bevezetés: társadalomtudomány - helyi társadalom – településszociológia? A tantárgy kutatási módszerei.	A településszociológia követelményrendszerének és tematikájának ismertetése és megvitatása
2.	előadás szeminárium	Szociológiai alapfogalmak: társadalmi cselekvés, interakció, csoport, szervezet, kapcsolati mátrixok; helyi társadalom, település-nyilvánosság; rétegződés, mobilitás;	Az előadás témáinak megvitatása, illusztrálása példákkal
3.	előadás szeminárium	Településszociológiai alapfogalmak. Falu és város, tér és helyi közösség; földrajzi, biológiai, gazdasági kényszerek az életmód és a társadalom térbeli megszerveződése; a letelepedés és elvándorlás.	A szocioriport jellemzői, figyelemre méltó képviselői.
4.	előadás szeminárium	A magyar településhálózat kialakulása, aprófalvak (Somogy), regionális egyenlőtlenségek, aprófalvak, tanyák, ipar és mezőgazdaság; megye-járás-falu és város, településhierarchia.	Az előadás témáinak megvitatása, illusztrálása példákkal, kiselőadás
5.	előadás szeminárium	A falu szociológiája a falvak tipizálása; a falu társadalma; helyi hatalom és társadalmi konfliktusok falun; a népi kultúra; a falvak továbbélésének perspektívái.	Az előadás témáinak megvitatása, illusztrálása példákkal, kiselőadás
6.	előadás szeminárium	Urbanizáció, a város szociológiája; a város társadalma; a városi életforma gazdasági-társadalmi-politikai sajátosságai; a városökológiai elméletek.	Az előadás témáinak megvitatása, illusztrálása példákkal, kiselőadás
7.	előadás szeminárium	A lakótelepek szociológiai kérdései, régi és új lakóközösségek, kisváros, nagyváros; művelődés, elit- és tömegkultúra; rétegződés lakókörnyezet szerint.	Az előadás témáinak megvitatása, illusztrálása példákkal, kiselőadás
8.	előadás szeminárium	Az urbanizáció társadalmi kérdései: ingázás, szuburbanizáció, agglomerálódás, vissza-városiasodás; A közlekedés fejlődése és az urbanizáció; az ingázás; a hajléktalanság.	Az előadás témáinak megvitatása, illusztrálása példákkal, kiselőadás
9.	előadás szeminárium	A szegregáció, gettósodás és belső migráció kérdései. Településfejlesztés és város-rehabilitáció.	Az előadás témáinak megvitatása, illusztrálása példákkal, kiselőadás
10.	előadás szeminárium	Helyi hatalom, helyi konfliktusok, kistársági nyilvánosság kérdései. Helyi gazdaság és érdekképviselet.	Az előadás témáinak megvitatása, illusztrálása példákkal, kiselőadás
11.	előadás szeminárium	A globális világrendszer és a globalizáció hatásai; nemzetközi és regionális településszociológiai folyamatok; nemzetközi migráció.	Az előadás témáinak megvitatása, illusztrálása példákkal, kiselőadás
12.	előadás szeminárium	A kurzus anyagának összefoglaló-rendszerező áttekintése.	Az előadás témáinak megvitatása, illusztrálása példákkal, kiselőadás
13.	előadás	A szocioriport előadászerű bemutatása.	
14.	előadás szeminárium	A félév összegzése. A riportok tapasztalatainak megbeszélése.	A félévben végzett szemináriumi munka summázata.

Szakirodalom

Kötelező irodalom

- ANDORKA Rudolf: *Bevezetés a szociológiába*. Budapest, Osiris Kiadó, 2006 (részletek).
LETENYEI László (szerk.): *Településkutatás I. Módszertani kézikönyv*. Budapest: Új Mandátum Kiadó, 2006.
SZIRMAI VIKTÓRIA: *Településszociológia alapjai*. Budapest: BME.
CZIZMADY Adrienne - HUSZ Ildikó (szerk.): *Település- és városszociológia*. Szöveggyűjtemény Gondolat, 2004.: *Településszociológia alapjai*. Budapest: BME.

Ajánlott irodalom

- BOGNÁR László et al.: *Falupolitikák*. Budapest, ÚMK – MTA SZKI, 2005.
G. FEKETE Éva: Az aprófalvak gazdasági lehetőségei. *Ezredforduló*, 2008/3, 9–12.
KOVÁCH Imre (szerk.): *Vidék, mezőgazdaság, Európai Unió csatlakozás – az értékek változása*. Budapest, MTA PTI, 2005.
KOVÁCS Katalin: Kisfalvak és lakóik Magyarországon. *Ezredforduló*, 2008/3. pp. 5–8.
LENGYEL György – SZÁNTÓ Zoltán: *Gazdaságszociológia*. Budapest, Aula Kiadó. 2006.

Kaposvár, 2016. január 21.

Dr. Faragó László
ajdunktus

Dr. habil Bertalan Péter
tanszékegyetemi docens